

Předběžná a ochranná opatření - Belgie

Upozorňujeme, že výchozí [fr](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.
K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady: [en](#)

OBSAH

- 1 [Jaké druhy opatření existují?](#)
- 2 [Za jakých podmínek lze tato opatření vydat?](#)
 - 2.1 [Postup](#)
 - 2.2 [Hlavní podmínky](#)
- 3 [Účel a povaha opatření?](#)
 - 3.1 [Jaké druhy majetku mohou být předmětem takových opatření?](#)
 - 3.2 [Jaké jsou účinky těchto opatření?](#)
 - 3.3 [Jaká je platnost těchto opatření?](#)
- 4 [Je možné podat proti těmto opatřením opravný prostředek?](#)

1 Jaké druhy opatření existují?

Účelem ochranných (zajišťovacích) opatření je zajistit zachování práv. V praxi mohou věřitelé tato opatření použít, aby se ochránili před rizikem, že od svých dlužníků nedostanou zaplacenou.

V případě, že jsou čistě zajišťovací opatření nedostatečná, může soud nařídit předběžná opatření, jejichž důsledky jsou srovnatelné s rozhodnutím očekávaným v řízení ve věci samé. Konečné soudní rozhodnutí může tato předběžná opatření potvrdit nebo je zrušit.

Soudce může nařídit předběžná nebo zajišťovací opatření týkající se hmotného majetku dlužníka. Pro účely vymáhání dluhů platí zásada, že dlužník je povinen zaplatit dluh za pomoci veškerého svého movitého majetku (peníze, nábytek, šperky, akcie) a nemovitého majetku (pozemky, budovy, byty). Věřitel také může využít práv a pohledávek dlužníka (zůstatky na bankovních účtech, mzdy).

1.1. Zajišťovací opatření

A. Zajišťovací obstavení

V naléhavých případech může kterýkoli věřitel požádat soud, aby povolil zajišťovací obstavení jakéhokoli majetku, který patří dlužníkovi a který je vhodný pro účely obstavení (článek 1413 belgického soudního řádu). Dlužník nemůže dále volně nakládat s majetkem, který je předmětem zajišťovacího obstavení. To znamená, že již nemůže takový majetek prodat, darovat nebo zatížit zástavními právy. Důsledek odnětí práva nakládat s majetkem je pouze relativní – použije se výhradně ve prospěch věřitele, který o obstavení požádal. Dlužník i nadále zůstává vlastníkem majetku a ponechává si užívací právo k tomuto majetku.

B. Zabavení

Zabavení spočívá v odebrání majetku, který je předmětem sporu, a jeho držení až do vydání konečného rozhodnutí, jako záruky (články 1955 a násl. občanského zákoníku). Zabavení může být sjednáno mezi stranami (zabavení dohodou) nebo je může nařídit soud (soudní zabavení). Na rozdíl od běžné záruky se může zabavení vztahovat také na nemovitý majetek (článek 1959 občanského zákoníku).

C. Soupis majetku

Účelem vypracování soupisu majetku je určit hodnotu dědictví, společného jmění manželů nebo majetku v ideální spoluvlastnictví několika osob (článek 1175 soudního řádu) na žádost věřitele, manžela nebo dědice. Osoby požadující vyhotovení soupisu majetku jsou oprávněny si zvolit notáře, který připraví listinu, která bude majetek evidovat. V případě, že nejsou schopny dosáhnout dohody, jmenuje notáře smírčí soudce (článek 1178 soudního řádu). Pro případné spory má příslušnost smírčí soud.

D. Zapečetění

Po zapečetění již nelze s majetkem volně nakládat. V případech, kdy existuje významný zájem na ochraně, věřitelé, manžel nebo dědicové mohou požádat o zapečetění majetku, který tvoří společné jmění manželů, dědictví nebo majetek v ideálním spoluvlastnictví (článek 1148 soudního řádu). Zapečetění nařizuje smírčí soudce. Smírčí soudce může nařídit odstranění pečeti na žádost osoby, která je nechala zapečetit, věřitelů, manžela nebo dědiců. V případě, že je odstranění pečeti napadeno, rozhoduje smírčí soudce.

1.2. Předběžná opatření

Předběžná opatření nebo předběžně vykonatelná opatření jsou opatření, která lze odvolat a nejsou nezvratná. Mohou být na návrh uložena ve zvláštních řízeních nebo v řízeních ve věci samé.

1.3. Předběžný výkon rozhodnutí

Předběžný výkon nebo preventivní výkon je možný za přísných podmínek po vydání soudního rozhodnutí, které není dosud pravomocné. Jinými slovy: dokud existuje možnost opravného prostředku nebo námitky proti soudnímu rozhodnutí, je rozhodnutí pouze důkazem toho, co bylo předvedeno, a v zásadě nemůže být v této fázi vykonáno. Toto může mít negativní důsledky pro stranu, která se dovolává splnění povinnosti druhou stranu. V určitých případech může žalobce požadovat, aby soud povolil předběžnou vykonatelnost soudního rozhodnutí. Jednou z metod předběžného výkonu rozhodnutí je zajišťovací obstavení majetku, který patří dlužníkovi.

2 Za jakých podmínek lze tato opatření vydat?

2.1 Postup

A. Zajišťovací obstavení

Osoba, která má soudní rozhodnutí, i když toto rozhodnutí pochází z jiné země, má právo dát vyzvat soudního vykonavatele, aby obstavil majetek dlužníka. V případě, že osoba nemá soudní rozhodnutí, bude pro nařízení zajišťovacího obstavení zapotřebí soudního usnesení. Rozhodce nemůže nařídit ochranné obstavení (článek 1696 soudního řádu).

Návrhy na obstavení se podávají a projednávají stejným způsobem jako je tomu v řízeních o předběžných opatřeních (článek 1395 soudního řádu). Doba mezi vydáním předvolání a dostavením se k soudu musí být alespoň dva dny, přičemž v naléhavých případech může být zkrácena.

Jednostranný návrh na nařízení zajišťovacího obstavení podá advokát soudci v řízení o obstavení, přičemž soudce může nařízení zajišťovacího obstavení schválit. Soudce musí v řízení o obstavení rozhodnout do osmi dní. Rozhodnutí společně s příkazem k obstavení musí poté soudní vykonavatel dlužníkovi doručit, aby se zajistilo, že dlužník si je obstavení vědom.

Rozhodnutí je ze zákona předběžně vykonatelné a jeho definitivnost a nemožnost podat proti němu opravný prostředek jsou pouze relativní. Soudce v řízení o obstavení může rozhodnutí kdykoli změnit nebo vzít zpět v reakci na změnu okolností. Poplatky účtované soudním vykonavatelem jsou dány královskou vyhláškou ze dne 30. listopadu 1976 (*Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*, 8. února 1977).

B. Zabavení

V případě zabavení dohodou je dostačující platná dohoda stran a není zapotřebí žádné soudní usnesení. Soudní zabavení však musí být nařízeno soudem.

V obou případech bude jmenován svěřenecký správce, dohodou nebo soudem. Správce musí jednat s náležitou péčí, aby se zajistilo, že jemu svěřený majetek zůstane zachován. Zároveň je správce povinen majetek vrátit v případě, že zabavení skončilo. Správce má nárok na odměnu stanovenou zákonem (čl. 1962 odst. 3 občanského zákoníku).

C. Předběžná opatření

O předběžná opatření je vždy nutné žádat soudy, buď formou v rámci samostatného řízení o nařízení předběžného opatření, nebo v rámci řízení ve věci samé. Předběžná opatření může nařídít i rozhodce (článek 1696 soudního řádu).

V naléhavých případech vydá předsedající soudce prvního stupně předběžně vykonatelný rozsudek ve všech věcech, které ze zákona nespádají mimo pravomoc těchto soudů (čl. 584 odst. 1). „Předběžně vykonatelným“ se rozumí, že rozsudek je pouze předběžný a nemůže mít žádné konečné a neodvolatelné důsledky. Předsedající soudci obchodního a pracovního soudu rovněž mohou vydávat předběžně vykonatelná rozhodnutí v naléhavých věcech, které spadají do příslušnosti soudu.

Rozhodnutí v řízení o nařízení předběžného opatření nesmí na škodu věci samé (původní žalobě), což znamená, že definitivnost a nemožnost podat proti rozhodnutí opravný prostředek je relativní. Soudce projednávající původní žalobu není tímto rozhodnutím nijak vázán, což znamená, že soudce v řízení o nařízení předběžného opatření může nařizovat pouze předběžná opatření.

Například v řízeních o rozvodu je předsedající soudce soudu prvního stupně oprávněn nařizovat předběžná opatření týkající se osoby, majetku a výživného manželů a také jejich dětí (čl. 1280 odst. 1 soudního řádu).

Soudní vykonavatel formálně druhé straně oznámí opatření, která byla nařízena, a vyzve druhou stranu, aby tato opatření splnila, v případě potřeby pod hrozbou policejního zásahu nebo propadnutím soudem uložené pokuty. Poplatky účtované soudním vykonavatelem jsou dány královskou vyhláškou ze dne 30. listopadu 1976 (*Moniteur belge/Belgisch Staatsblad*, 8. února 1977).

Při výkonu spravedlnosti u soudu prvního stupně ve věcech, v nichž se rozpadl vztah, je smírčí soudce oprávněn ukládat předběžná opatření na dobu, během níž manželé nebo osoby žijící v právně uznaném svazku i nadále žijí společně. Tato opatření se mohou týkat například bydlení, dětí nebo majetku dětí. Opatření mají pouze dočasnou povahu a přestanou platit, jakmile soužití skončí. Manželské páry však nemohou tímto způsobem vést řádné řízení o rozvodu. Jakékoli konečné řešení rozvodu musí být uskutečněno soudem první instance.

D. Předběžný výkon

Rozsudek představuje vykonatelně uznaný nárok. Pokud rozsudku dosud není pravomocný, nemůže být vykonán. Vykonatelnost se odkládá z důvodu skutečnosti, že lze podat námitku nebo odvolání, ale neodkládá se z důvodu možnosti podání kasačního opravného prostředku ke kasačnímu soudu na základě právní otázky (článek 1397 soudního řádu).

Soudce, který vydá konečný rozsudek, může povolit jeho předběžnou vykonatelnost, s výjimkou případů, kdy to zákon zakazuje (článek 1398 soudního řádu). Mezi tyto druhy případů patří například rozvod, právní rozluka, napadení manželství a neplatnost manželství. Dále pak rozhodnutí, kterým se přiznává pevně stanovená pohledávka nižší než 2 500 eur, není rovněž způsobilé pro předběžnou vykonatelnost (článek 1399 soudního řádu).

Je-li předběžná vykonatelnost možná, provádí se výkon na vlastní nebezpečí žalobce. V takových případech může soud volitelně uložit podmínku pro vykonatelnost rozhodnutí, konkrétně tak, že bude po žalobci vyžadovat, aby složil záruku (čl. 1400 odst. 1 soudního řádu). Žalobce může zahájit výkon, ale je povinen složit určitou částku nebo předložit bankovní záruku v kanceláři pro vklady a úlohy. V případě, že rozsudek bude opravným prostředkem změněn, může strana, vůči níž byl předběžně vykonán, požadovat náhradu škody.

2.2 Hlavní podmínky

A. Zajišťovací obstavení

Zajišťovací obstavení může být nařízeno pouze v naléhavých situacích a v případě, že nárokovaný dluh je jistý, jeho výše je pevně daná a je způsobilý, aby byl vymáhán.

Naléhavost naznačuje, že platební schopnost dlužníka je ohrožena, a tím vystavuje v nebezpečí schopnost věřitele uplatnit nárok vůči majetku dlužníka. Zajišťovací obstavení může být použito nejen jako prostředek k vyvinutí nátlaku, ale je také nařízeno, pokud je finanční situace dlužníka objektivně ohrožena. Naléhavost musí existovat jak v okamžiku, kdy je obstavení nařízeno, tak v okamžiku, kdy soudce musí rozhodnout o výkonu usnesení, jímž se obstavení nařizuje.

Pohledávka žalobce musí být jistá, což znamená, že pohledávka se musí jevit jako dostatečně odůvodněná a nesmí existovat žádné přiměřené důvody k jejímu zpochybnění. Musí být také pevně dána výše dlužné pohledávky. Výše dluhu již musí být určena nebo musí být alespoň možné ji určit na základě předběžného odhadu. Pokud není přesná výše dluhu doposud určena, soudce

v řízení o obstavení provede odhad. Konečně dluh musí být již splatný; věřitel musí oprávněně požadovat jeho uhrazení. Článek 1415 soudního řádu vymezuje tento požadavek přesněji, a to tak, že dokonce pohledávky týkající se budoucích pravidelných příjmů (výživné, platby nájemného, úroky), a dokonce i předběžné nebo možné pohledávky mohou být způsobilé pro zajišťovací obstavení.

B. Zabavení

Soudní zabavení může soud nařídit v případě movitého majetku, pro který byl vydán příkaz k obstavení, v případě movitého nebo nemovitého majetku, jehož vlastnictví je předmětem sporu mezi dvěma nebo více osobami, nebo v případě věcí, které dlužník nabídl za účelem vyrovnání dluhu (článek 1961 občanského zákoníku). Obecně se toto vztahuje na situaci, kdy okolnosti případu odůvodňují použití zabavení jako formy zajišťovacího opatření s cílem zajistit, že věci zůstanou ve svém stávajícím stavu, čímž nebude ohroženo jakékoli konečné řešení, kterého může být dosaženo. Naléhavost není relevantní. Soudce však bude muset jednat s určitou péčí, nařizuje-li zabavení, neboť se jedná o vážné a výjimečné opatření, které právo povoluje pouze v případě, že existují dostatečně důležité důvody.

C. Předběžná opatření

Nařídit předběžné opatření lze pouze v případě, že existuje naléhavá potřeba okamžitého řešení, přičemž bez daného řešení žalobce pravděpodobně utrpí určité ztráty nebo bude významně strádat. Naléhavost je tedy klíčovým požadavkem pro zahájení řízení o nařízení předběžného opatření.

Predběžná opatření v řízeních ve věci samé rovněž musí rovněž splňovat podmínku naléhavosti. Proto se tato opatření, o která lze žádat před smírčím soudem, označována jako „naléhavá předběžná opatření“.

D. Předběžná vykonatelnost

Kritérium uplatňované soudy při rozhodování o tom, zda bude předběžná vykonatelnost povolena či nikoli, se týká rizika podstupovaného žalobcem, že druhá strana výkon soudního rozhodnutí zbytečně protahuje nebo mu brání. V případě, že druhá strana podá námitku nebo odvolání pouze za účelem zamezení výkonu soudního rozhodnutí, bude to představovat dostatečný důvod pro soud, který rozhodnutí vydal, aby vyhověl návrhu na nařízení předběžné vykonatelnosti rozhodnutí. Pro určité druhy věcí je však předběžná vykonatelnost zakázána (viz výše).

3 Účel a povaha opatření?

3.1 Jaké druhy majetku mohou být předmětem takových opatření?

A. Zajišťovací obstavení

Všechny druhy majetku (movitý, nemovitý, nehmotný) jsou způsobilé pro obstavení. Určité druhy majetku však nesmí být předmětem obstavení (nebo jím mohou být pouze částečně). Nezpůsobilost pro obstavení je dána zákonem nebo povahou majetku nebo vztahem, který existuje mezi majetkem a dlužníkem.

Seznam majetku, který nesmí být předmětem obstavení, lze najít v článku 1408 soudního řádu. Stručně řečeno takovýto majetek tvoří základní potřeby dlužníka, věci, které bude dlužník potřebovat pro své studium nebo odbornou přípravu nebo pro vzdělávání svých dětí, zařízení pro výkon povolání dlužníka, potraviny, pohonné hmoty a náboženské předměty. Ustanovení čl. 1410 odst. 2 soudního řádu obsahují přehled částek, které nejsou způsobilé pro obstavení. Mezi tyto částky patří rodinné přídatky a příjmy ve výši životního minima.

Mzda dlužníka a jakýkoli rovnocenný příjem může být předmětem obstavení pouze z části. Předmětné částky jsou stanoveny v čl. 1409 odst. 1 soudního řádu a jsou každoročně upravovány královskou vyhláškou s přihlédnutím k indexu spotřebitelských cen. Ustanovení čl. 1410 odst. 1 soudního řádu rozšiřuje oblast působnosti částek, které mohou být částečně předmětem obstavení tak, aby mezi ně patřily zdroje příjmu jako výživné, důchod, dávky v nezaměstnanosti, dávky při pracovním úrazu nebo invalidní důchod.

Majetek, který může být předmětem obstavení, bude označen soudním vykonavatelem tak, že sepiše jeho seznam v úředním dokumentu pro účely případného pozdějšího prodeje, pokud je soudní vykonavatel schopen dosáhnout dohody s věřitelem. Nakládání s předměty, které byly označeny soudním vykonavatelem, nebo tyto předměty ukrývat je trestným činem a je přísně zakázáno.

B. Zabavení

Soudní zabavení může být soudem nařízeno pro movitý majetek, pro který byl vydán příkaz k obstavení, a pro movitý nebo nemovitý majetek, jehož vlastnictví je předmětem sporu mezi dvěma nebo více osobami, nebo pro věci, které dlužník nabídl za účelem vyrovnání dluhu (článek 1961 občanského zákoníku).

C. Předběžná opatření

Všechny druhy věcí jsou způsobilé pro řízení o nařízení předběžného opatření. Předsedající soudce soudu prvního stupně má věcnou příslušnost projednávat všechny druhy soukromých sporů spadajících do občanského práva. Spory podle pracovního nebo obchodního práva musí být předloženy předsedajícímu soudci pracovního nebo obchodního soudu.

V případech, kdy se rozpadl vztah, je smírčí soudce oprávněn nařídit předběžná opatření, pokud jde o celkovou délku trvání společného soužití. Tato opatření se mohou týkat například bydlení, dětí nebo majetku dětí. Toto ustanovení se použije pouze v případě manželských párů (čl. 223 odst. 1 občanského zákoníku) a osob žijících v právně uznaném svazku (čl. 1479 odst. 1 občanského zákoníku), ale nevztahuje se na osoby žijící ve faktickém svazku.

D. Předběžná vykonatelnost

V zásadě jsou všechna soudní rozhodnutí způsobilá pro předběžnou vykonatelnost, pokud ji povolí soudce, s výjimkou případů, kdy je předběžná vykonatelnost zakázána zákonem (článek 1398 soudního řádu). Mezi tyto druhy věcí patří rozvody, právní rozluky, napadení manželství a neplatnost manželství. U rozsudku, který přiznává pevně stanovenou pohledávku ve výši nižší než 2 500 eur, není možné předběžnou vykonatelnost povolit (článek 1399 soudního řádu).

3.2 Jaké jsou účinky těchto opatření?

A. Zajišťující obstavení

Vlastník dotčeného majetku neztrácí vlastnické právo nebo právo užívací (užívání, nájem, výtěžky, plody) majetku, který je předmětem zajišťovacího obstavení. Platí pouze omezení, že vlastník nesmí dotčené věci prodat ani je zatížit zástavním právem. Skutečnost, že dlužník nemá žádné dispoziční právo k dotčeným věcem, znamená, že všechny kroky, které dlužník podnikne v rozporu neexistence jeho dispozičního práva, budou sice platné, avšak není možné se jich vůči věřiteli z rozsudku dovolávat. Věřitel tedy nemusí takovými krokům věnovat žádnou pozornost a může jednat, jakoby uvedené kroky nenastaly.

B. Zabavení

Stejně jako v případě jakékoli jiné formy soudní záruky zabavení znamená, že detence věci se převádí na opatrovníka. Opatrovník může podnikat pouze kroky, jejichž cílem je zachování dotčených věcí.

C. Předběžná opatření

Nepoužije se.

D. Předběžná vykonatelnost

Předběžná vykonatelnost znamená, že rozsudek bude vykonán, přestože existuje možnost jeho změny v řízení o opravném prostředku. Žalobce nese riziko spojené s výkonem (viz výše).

3.3 Jaká je platnost těchto opatření?

A. Zajišťovací obstavení

Pro zajišťovací obstavení platí omezení a v zásadě může být v platnosti po dobu tří let. Soudce v řízení o obstavení však může stanovit kratší dobu platnosti. Obstavení může být obnoveno, pokud původní lhůta dosud neuplynula. Obnovení, které je ve skutečnosti prodloužením stávající lhůty, se povolí v případě, že existují platné důvody a naléhavost situace se nezměnila.

B. Zabavení

U zabavení zákon nestanoví žádné časové omezení. Pokud již neexistuje žádné riziko, že věci nebudou zachovány v jejich stávajícím stavu, a neexistuje žádné riziko, že konečného řešení nebude moci být dosaženo, bude zabavení zrušeno.

C. Předběžná opatření

Zákon nestanoví pevně dané období platnosti pro předběžná opatření. Konečné soudní rozhodnutí ve věci sporu může jakákoli předběžná opatření potvrdit nebo je zrušit.

Naléhavá předběžná opatření uložená smírčím soudem přestanou platit, když bylo zahájeno řízení o rozvodu. Od tohoto okamžiku bude soud prvního stupně příslušným soudem a s návrhem na nařízení předběžného opatření se lze obrátit na předsedajícího soudce soudu prvního stupně.

D. Předběžná vykonatelnost

Nepoužije se.

4 Je možné podat proti těmto opatřením opravný prostředek?

A. Zajišťovací obstavení

V případě, že soudce v řízení o obstavení odmítne obstavení přiznat, strana, která o obstavení žádá, má nárok se proti tomu odvolat ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy je rozhodnutí vyhlášeno (čl. 1419 odst. 1 a článek 1031 soudního řádu). Věc bude projednávána stejným způsobem, jakoby před původním soudcem a rozhodnutí vynese přípravný senát (*chambre du conseil /raadkamer*). V případě, že je obstavení v řízení o opravném prostředku povoleno, dlužník, který chce napadnout usnesení o obstavení, musí se s věcí obrátit na odvolací soud podáním námítky třetí strany.

V případě, že soudce obstavení povolí, dlužník nebo jakákoli zúčastněná strana má nárok na podání námítky třetí strany proti tomuto rozhodnutí (článek 1419 soudního řádu). Námitka třetí strany je nutné podat ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy je rozhodnutí o nařízení obstavení doručeno, a bude ji projednávat soudce, který vydal napadené rozhodnutí (článek 1125 soudního řádu). Námitka třetí strany nemá žádný odkladný účinek, nerozhodne-li soudce jinak.

B. Zabavení

Pokud bylo sjednáno mezi stranami, nelze se proti němu odvolat.

Soudní zabavení má podobu rozhodnutí soudce, proti kterému lze podat opravný prostředek v souladu s ustanoveními soudního řádu.

C. Předběžná opatření

Jakákoli strana, která byla negativně dotčena rozhodnutím přijatým v řízení o nařízení předběžného opatření, může podat námitku nebo odvolání. Odvolání proti rozhodnutí předsedajícího soudce soudu prvního stupně nebo obchodního soudu bude projednávat odvolací soud. Odvolání proti rozhodnutí předsedajícího soudce pracovního soudu musí být předloženy pracovnímu soudu.

V případě, že soudní řízení bylo zahájeno předvoláním nebo dobrovolným dostavením se k soudu, musí být námitka nebo odvolání podány ve lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy je rozhodnutí doručeno. V případě, že rozhodnutí bylo oznámeno formou soudního dopisu a bylo vydáno na základě jednostranného návrhu, musí být jakákoli námitka nebo odvolání podány ve lhůtě jednoho měsíce ode dne oznámení.

D. Předběžná vykonatelnost

Proti povolení předběžné vykonatelnosti nelze podat odvolání. Soudce odvolacího soudu nesmí za žádných okolností zakázat nebo odložit výkon soudního rozhodnutí (článek 1402 soudního řádu).

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 14/11/2014